

[Statsministeren]

ske lande. Det var under det danske formandskab sidste år, vi fik sat dato på udvidelsesforhandlingernes afslutning, når det gælder de fire EFTA-lande, og det var også under det danske formandskab, vi fik sat de baltiske lande på dagsordenen og sikret frihandelsaftaler for denne vigtige landegruppe.

Og endnu har jeg slet ikke nævnt den helt imponerende danske indsats på udviklingsområdet. Den bør lige så lidt glemmes, og jeg vil gerne starte med et par bemærkninger om Sydafrika. Siden 1965 har vi ydet næsten 1 mia. kr. gennem den såkaldte antiapartheidbevilling, og på mange forskellige måder – ofte ad vanskelige kanaler – støttede vi ofrene for det afskyelige apartheidregime. Vi betalte uddannelse og bøger for unge sorte sydafrikanere, og vi betalte sagførerhjælp til de sorte, der blev slæbt for domstolen eller uretmæssigt interneret. Det var bevægende at møde flere af modtagerne, der i dag har betydelige stillinger i det nye Sydafrika, og som nobelpristageren, ærkebiskop Desmond Tutu, sagde: »Danmark er mit andet hjem.«

I den allerseneste periode, i ugerne og månederne op til etableringen af det nye demokrati i Sydafrika, har Danmark igen demonstreret – og det vil historien vise, når den skal skrives – at vores indsats også her har været langt, langt større, end vores geografiske udstrækning og vores befolkningstal tilsiger. Alle de nye ledere – såvel de sorte som de hvide, såvel præsident Mandela som vicepræsident de Klerk – sagde til mig: Glem os nu ikke, lad os ikke i stikken! Jeg lovede naturligvis, at det ville vi ikke, hverken økonomisk eller politisk. Engagerer Europa, USA og Japan sig i Sydafrikas fremtid, er jeg sikker på, den tegner lys. Indtil videre er det nærmest mirakuløst, hvad der er sket i forsoningens ånd, og lykkes det i Sydafrika, vil det gavne resten af det ulykkelige afrikanske kontinent.

Vi har ført en aktiv udenrigspolitik. Vi har villet noget, og vi har turdet noget, og jeg ikke alene tror, det har gjort en forskel, for jeg ved det ud fra mine kontakter med udenlandske kolleger. Jeg var også inde på det i min nytårstale: Vi er et lille land, men vi kan godt tænke stort.

Også når det gælder EU's fremtid, ser jeg gerne, at det gentager sig. Ved regeringskonferencen i 1996 er det mit ønske, at vi møder op

med et ambitiøst og gennearbejdet, men naturligtvis også realistisk dansk udspil til, hvordan samarbejdet bør udvikle sig. En særlig gruppe af repræsentanter for udenrigsministrene i EU skal begynde at tænke over regeringskonferencen fra midten af 1995, og derfor har regeringen besluttet at sætte et embedsmandsarbejde i gang allerede nu om dette spørgsmål. Opgaven er at give os et sobert grundlag for både den offentlige og den politiske debat op til regeringskonferencen, og der skal laves en beskrivelse af de interne og eksterne spørgsmål for det europæiske samarbejde. Der skal ikke lukkes af for den europæiske debat, tværtimod skal der findes det bedst mulige kvalificerede grundlag for debatten, og herefter kan vi i den politiske proces gå i gang med at formulere et dansk memorandum til regeringskonferencen på et solidt grundlag. Dette arbejde skal give os netop det grundlag, vi har brug for, ved at analysere de spørgsmål, som ifølge Maastricht-traktaten skal tages op til revision, og ved at analysere mulighederne på de områder, der har særlig dansk interesse.

Et af de allervigtigste punkter – nok det vigtigste – er åbningen mod Øst- og Centraleuropa. Indadtil gælder det økonomi og beskæftigelse og langt mere aktivt og endnu bedre samarbejde om disse fundamentale spørgsmål, en aktiv miljøpolitik og en styrkelse af nærheds- og åbenhedsarbejdet. Bekæmpelsen af det demokratiske underskud, som så mange med rette diskuterer i denne tid, skal have endnu stærkere opbakning, og funktionerne i EU skal gøres endnu mere demokratiske. Hermed har jeg slet ikke nævnt en udtømmende liste, men dog de områder, der i hvert fald skal med i arbejdet.

Hele dette arbejde skal være færdigt inden sommeren 1995, så man også kan trække på SNU's rapport om de udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål. Denne rapport vil foreligge i begyndelsen af 1995, og det giver god tid til den politiske debat og til udarbejdelse af et memorandum inden regeringskonferencen i 1996. Lige så vigtigt bliver det selv sagt, at både regeringen og vore ambassader og øvrige kontakter i udlandet løbende følger de andre landes overvejelser om tilsvarende problemstillinger, ikke mindst de mindre landes overvejelser om følgerne af udvidelsen mod Øst- og Centraleuropa.